Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 5. mája 2015 *

„Žaloba o neplatnosť — Vykonanie posilnenej spolupráce — Vytvorenie jednotnej patentovej ochrany — Nariadenie (EÚ) č. 1257/2012 — Článok 118 prvý odsek ZFEÚ — Právny základ — Článok 291 ZFEÚ — Prenesenie právomocí na orgány mimo Európskej únie — Zásada autonómie a jednotného uplatňovania práva Únie“

Vo veci C-146/13,

ktorej predmetom je žaloba o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ, podaná 22. marca 2013,

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: E. Chamizo Llatas a S. Centeno Huerta, splnomocnené zástupkyne,

žalobca,

proti

Európskemu parlamentu, v zastúpení: M. Gómez-Leal, M. Dean a U. Rösslein, splnomocnení zástupcovia,

Rade Európskej únie, v zastúpení: T. Middleton, F. Florindo Gijón, M. Balta a L. Grønfeldt, splnomocnení zástupcovia,

žalovaným,

ktorých v konaní podporujú:

Belgické kráľovstvo, v zastúpení: C. Pochet, J.-C. Halleux a T. Materne, splnomocnení zástupcovia,

Česká republika, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

Dánske kráľovstvo, v zastúpení: C. Thorning a M. Wolff, splnomocnení zástupcovia,

Spolková republika Nemecko, v zastúpení: T. Henze, M. Möller a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,

Francúzska republika, v zastúpení: G. de Bergues, F.-X. Bréchot, D. Colas a N. Rouam, splnomocnení zástupcovia,

Luxemburské veľkovojvodstvo,

Maďarsko, v zastúpení: M. Fehér a K. Szíjjártó, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: španielčina.

Holandské kráľovstvo, v zastúpení: M. Bulterman a J. Langer, splnomocnení zástupcovia,

Švédske kráľovstvo, v zastúpení: A. Falk, C. Meyer-Seitz a U. Persson, splnomocnené zástupkyne,

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, v zastúpení: M. Holt, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci J. Stratford, QC, a T. Mitcheson, barrister,

Európska komisia, v zastúpení: I. Martínez del Peral, T. van Rijn, B. Smulders a F. Bulst, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastníci konania,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič (spravodajca), A. Ó Caoimh, C. Vajda a S. Rodin, sudcovia A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund a J. L. da Cruz Vilaça,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomníčka: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. júla 2014,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 18. novembra 2014,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Španielske kráľovstvo svojou žalobou navrhuje zrušiť nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1257/2012 zo 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany (Ú. v. EÚ L 361, s. 1, ďalej len „napadnuté nariadenie“).

2 Toto nariadenie bolo prijaté Európskym parlamentom a Radou Európskej únie v dôsledku rozhodnutia Rady 2011/167/EÚ z 10. marca 2011, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany (Ú. v. EÚ L 76, s. 53, ďalej len „rozhodnutie o posilnenej spolupráci“).

Právny rámec

Medzinárodné právo

Dohovor o udeľovaní európskych patentov

3 Článok 2 Dohovoru o udeľovaní európskych patentov, ktorý bol podpísaný v Mníchove 5. októbra 1973 a nadobudol účinnosť 7. októbra 1977, v znení uplatniteľnom na prejednávaný spor (ďalej len „EPD“), nazvaný „Európsky patent“ stanovuje:

„(1) Patenty udelené podľa tohto Dohovoru sa nazývajú európske patenty.

(2) Európsky patent má v každom zmluvnom štáte, pre ktorý bol udelený, rovnaký účinok a podlieha rovnakým podmienkam ako národný patent udelený v tomto štáte, ak tento Dohovor nestanoví inak.“

4 Článok 142 EPD, nazvaný „Jednotné patenty“, stanovuje:

„(1) Skupina zmluvných štátov, ktorá v osobitnej dohode stanovila, že európsky patent udelený pre tieto štáty má na celom ich území jednotnú povahu, môže stanoviť, že európsky patent možno udeliť iba spoločne pre všetky tieto štáty.

(2) Ak skupina zmluvných štátov využije možnosti uvedené v odseku 1, použijú sa ustanovenia tejto časti.“

5 Článok 143 EPD, nazvaný „Osobitné útvary Európskeho patentového úradu“ (ďalej len „EPÚ“), stanovuje:

„(1) Skupina zmluvných štátov môže poveriť [EPÚ] ďalšími úlohami.

(2) Na vykonávanie ďalších úloh môžu byť v rámci Európskeho patentového úradu vytvorené osobitné útvary spoločné pre štáty patriace do tejto skupiny. Tieto osobitné útvary riadi prezident [EPÚ]; článok 10 ods. 2 a 3 sa použijú primerane.“

6 Článok 145 EPD, nazvaný „Užší výbor Správnej rady“, stanovuje:

„(1) Skupina zmluvných štátov môže vytvoriť užší výbor Správnej rady na kontrolu činnosti osobitných útvarov vytvorených podľa článku 143 ods. 2; [EPÚ] poskytne tomuto výboru zamestnancov, priestory a vybavenie potrebné na plnenie úloh. Prezident [EPÚ] zodpovedá užšiemu výboru Správnej rady za činnosť osobitných útvarov.

(2) Zloženie, právomoc a činnosť užšieho výboru určí skupina zmluvných štátov.“

7 Podľa článku 146 EPD:

„Ak skupina zmluvných štátov uloží [EPÚ] ďalšie úlohy podľa článku 143, znáša táto skupina náklady, ktoré Organizácii vznikli pri ich vykonávaní. Ak sú na vykonávanie týchto úloh v [EPÚ] vytvorené osobitné útvary, znáša skupina zmluvných štátov náklady na zamestnancov, priestory a vybavenie týchto útvarov. Článok 39 ods. 3 a 4, článok 41 a 47 sa použijú primerane.“

8 Článok 147 EPD, nazvaný „Úhrady udržiavacích poplatkov za jednotné patenty“, stanovuje:

„Ak skupina zmluvných štátov stanoví spoločný sadzobník udržiavacích poplatkov, vypočíta sa pomerná suma uvedená v článku 39 ods. 1 na základe spoločného sadzobníka; minimálna suma uvedená v článku 39 ods. 1 platí aj pre jednotný patent. Článok 39 ods. 3 a 4 sa použijú primerane.“

Dohoda o jednotnom patentovom súde

9 Dohoda o jednotnom patentovom súde podpísaná v Bruseli 19. februára 2013 (Ú. v. EÚ C 175, s. 1, ďalej len „Dohoda o JPS“) vo svojom článku 23 stanovuje:

„Konanie súdu je priamo pripísateľné každému zmluvnému členskému štátu jednotlivo, a to aj na účely článkov 258, 259 a 260 ZFEÚ, a všetkým zmluvným členským štátom spoločne.“

10 Článok 89 ods. 1 Dohody o JPS stanovuje:

„Táto dohoda nadobúda platnosť 1. januára 2014 alebo v prvý deň štvrtého mesiaca po tom, ako sa uloží trinásta listina o ratifikácii alebo pristúpení v súlade s článkom 84 vrátane listín troch členských štátov, na ktorých území mal v roku predchádzajúcom roku, v ktorom sa dohoda podpísala, účinky najvyšší počet európskych patentov, alebo v prvý deň štvrtého mesiaca po tom, ako nadobudli účinnosť zmeny a doplnenia nariadenia [Európskeho parlamentu a Rady] (EÚ) č. 1215/2012 [o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, s. 1)] týkajúce sa vzťahu s touto dohodou, podľa toho, ktorý dátum je najneskorší.“

Právo Únie

11 Odôvodnenia 1, 4, 7, 9, 16, 20, 24 a 25 napadnutého nariadenia znejú:

„(1) Vytvorenie právnych podmienok, ktoré umožnia podnikom prispôsobiť svoje aktivity vo výrobe a distribúcii výrobkov cez hranice štátov a poskytnú im väčší výber a viac príležitostí, prispieva k dosiahnutiu cieľov Únie stanovených v článku 3 ods. 3 [ZEÚ]. Jednotná patentová ochrana na vnútornom trhu alebo aspoň na jeho významnej časti má byť medzi tými právnymi nástrojmi, ktoré majú podniky k dispozícii.

…

(4) Jednotná patentová ochrana bude podporovať vedecký a technický pokrok a fungovanie vnútorného trhu tým, že prístup k patentovému systému bude jednoduchší, menej nákladný a zabezpečí právnu istotu. Zlepší tiež úroveň patentovej ochrany tým, že umožní získať jednotnú patentovú ochranu [v] zúčastnených členských štátoch a odstráni náklady a náročnosť pre podniky [v] celej Únii. Mala by byť dostupná majiteľom európskeho patentu zo zúčastnených členských štátov a iných štátov bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, bydlisko alebo sídlo.

…

(7) Jednotná patentová ochrana by sa mala dosiahnuť priznaním jednotného účinku európskym patentom v období po udelení patentu na základe tohto nariadenia a vo vzťahu ku všetkým zúčastneným členským štátom. Hlavnou črtou európskeho patentu s jednotným účinkom [ďalej len ‚EPJÚ‘] by mal byť jeho jednotný charakter, t. j. mal by zabezpečovať jednotnú ochranu a mať rovnaký účinok vo všetkých zúčastnených členských štátoch. Z tohto dôvodu by sa [EPJÚ] mal obmedziť, previesť alebo zrušiť alebo by mal zaniknúť len vo vzťahu ku všetkým zúčastneným členským štátom. Malo by byť možné, aby sa na [EPJÚ] poskytovala licencia pre celé územie zúčastnených členských štátov alebo jeho časť. S cieľom zabezpečiť rovnaký hmotnoprávny rozsah ochrany poskytovanej na základe jednotnej patentovej ochrany by výhodu jednotného účinku mali mať len európske patenty udelené pre všetky zúčastnené členské štáty s rovnakým súborom nárokov. Napokon by mal mať jednotný účinok priznaný európskemu patentu doplnkovú povahu a v prípade, ak bol európsky patent zrušený alebo obmedzený, malo by sa usudzovať, že jednotný účinok európskeho patentu nevznikol.

…

(9) [EPJÚ] by mal poskytovať svojmu majiteľovi právo zabrániť akejkoľvek tretej strane dopustiť sa konania, voči ktorému poskytuje patent ochranu. Táto by sa mala zabezpečiť prostredníctvom vytvorenia Jednotného patentového súdu. Vo veciach, na ktoré sa nevzťahuje toto nariadenie alebo nariadenie Rady (EÚ) č. 1260/2012 zo 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany so zreteľom na platný režim

prekladov [(Ú. v. EÚ L 361, s. 89)], by sa mali uplatňovať ustanovenia EPD, Dohoda o [JPS] vrátane jej ustanovení, ktorými sa vymedzuje rozsah tohto práva a jeho obmedzenia, a vnútroštátne právne predpisy vrátane pravidiel medzinárodného práva súkromného.

…

(16) Skupina členských štátov využívajúca ustanovenia časti IX EPD môže poveriť EPÚ úlohami a zriadiť užší výbor správnej rady Európskej patentovej organizácie (ďalej len ‚užší výbor‘).

…

(20) Mala by sa určiť primeraná úroveň a rozdelenie udržiavacích poplatkov s cieľom zaručiť, že vo vzťahu k jednotnej patentovej ochrane všetky náklady na úlohy zverené EPÚ sú v plnej miere hradené zo zdrojov vytvorených [EPJÚ] a že výnosy z udržiavacích poplatkov spolu s poplatkami, ktoré sa majú zaplatiť Európskej patentovej organizácii počas obdobia pred udelením, zaručia vyrovnaný rozpočet Európskej patentovej organizácie.

…

(24) Právomoc týkajúca sa európskych patentov s jednotným účinkom by sa mala stanoviť a riadiť nástrojom ustanovujúcim jednotný systém riešenia patentových sporov pre európske patenty a [EPJÚ].

(25) Zriadenie Jednotného patentového súdu na rozhodovanie vo veciach týkajúcich sa [EPJÚ] je nutné, aby sa zabezpečilo správne fungovanie tohto patentu, konzistentnosť judikatúry, a tým aj právna istota a nákladová efektívnosť majiteľom patentu. Je preto mimoriadne dôležité, aby zúčastnené členské štáty ratifikovali Dohodu o [JPS] v súlade so svojimi vnútroštátnymi ústavnými a parlamentnými postupmi a aby prijali potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby tento súd začal čo najskôr fungovať.“

12 Článok 1 napadnutého nariadenia stanovuje:

„1. Týmto nariadením sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany povolenej rozhodnutím [o posilnenej spolupráci].

2. Toto nariadenie predstavuje osobitnú dohodu v zmysle článku 142 [EPD].“

13 Článok 2 písm. a) a c) napadnutého nariadenia stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

a) ‚zúčastnený členský štát‘ znamená členský štát, ktorý sa zúčastňuje na posilnenej spolupráci v oblasti vytvorenia jednotnej patentovej ochrany na základe rozhodnutia [o posilnenej spolupráci] alebo na základe rozhodnutia prijatého v súlade s článku 331 ods. 1 druhým alebo tretím pododsekom ZFEÚ v čase podania žiadosti o jednotný účinok uvedenej v článku 9;

b) ‚európsky patent‘ znamená patent udelený [EPÚ] podľa pravidiel a postupov ustanovených v EPD;

c) ‚[EPJÚ]‘ znamená európsky patent, ktorý má výhody jednotného účinku v zúčastnených členských štátoch na základe tohto nariadenia.“

14 Článok 3 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Európsky patent udelený s rovnakým súborom nárokov vo vzťahu ku všetkým zúčastneným členským štátom má výhody jednotného účinku v zúčastnených členských štátoch za predpokladu, že jeho jednotný účinok bol zaregistrovaný v registri pre jednotnú patentovú ochranu.

Európsky patent, ktorý bol udelený s rôznymi súbormi nárokov pre rôzne zúčastnené členské štáty, nemá výhody jednotného účinku.

2. [EPJÚ] má jednotný charakter. Poskytuje jednotnú ochranu a má rovnaký účinok vo všetkých zúčastnených členských štátoch.

Možno ho obmedziť, previesť alebo zrušiť, alebo môže zaniknúť len vzhľadom na všetky zúčastnené členské štáty.

Môže byť predmetom licencií pre celé územie zúčastnených členských štátov alebo časť ich územia.

3. V prípade, ak bol európsky patent zrušený alebo obmedzený, usudzuje sa, že jednotný účinok európskeho patentu nevznikol.“

15 Článok 5 ods. 1 až 3 uvedeného nariadenia stanovuje:

„1. [EPJÚ] poskytuje svojmu majiteľovi právo zabrániť akejkoľvek tretej strane dopustiť sa konania, voči ktorému poskytuje tento patent ochranu na území zúčastnených členských štátov, v ktorých má jednotný účinok, s výhradou príslušných obmedzení.

2. Rozsah uvedeného práva a jeho obmedzenia sú jednotné vo všetkých zúčastnených členských štátoch, v ktorých má patent jednotný účinok.

3. Konanie, voči ktorému poskytuje patent ochranu uvedenú v odseku 1 a príslušné obmedzenia, sa vymedzujú právnymi predpismi, ktoré sa uplatňujú na európske patenty s jednotným účinkom v zúčastnených členských štátoch, ktorých vnútroštátny právny poriadok sa uplatňuje na európsky patent s jednotným účinkom ako predmet vlastníctva v súlade s článkom 7.“

16 Článok 7 toho istého nariadenia stanovuje:

„1. S [EPJÚ] ako predmetom vlastníctva sa v plnom rozsahu a vo všetkých zúčastnených členských štátoch zaobchádza ako s národným patentom zúčastneného členského štátu, v ktorom má tento patent jednotný účinok a v ktorom podľa Európskeho patentového registra:

a) mal prihlasovateľ svoje bydlisko alebo hlavné miesto podnikania v deň podania prihlášky európskeho patentu, alebo

b) tam, kde sa neuplatňuje písmeno a), mal prihlasovateľ miesto podnikania ku dňu podania prihlášky európskeho patentu.

2. Ak sú v Európskom patentovom registri uvedené ako spoluprihlasovatelia dve osoby alebo viac osôb, odsek 1 písm. a) sa uplatňuje na spoluprihlasovateľa uvedeného na prvom mieste. Ak to nie je možné, odsek 1 písm. a) sa uplatňuje na ďalšieho spoluprihlasovateľa určeného podľa poradia zápisu. Ak sa odsek 1 písm. a) neuplatňuje na žiadneho zo spoluprihlasovateľov, zodpovedajúcim spôsobom sa uplatňuje odsek 1 písm. b).

3. Ak ani jeden z prihlasovateľov nemal v zúčastnenom členskom štáte, v ktorom má patent jednotný účinok, trvalé bydlisko, hlavné miesto podnikania ani miesto podnikania, na účely odsekov 1 alebo 2 sa s európskym patentom s jednotným účinkom ako predmetom vlastníctva v plnom rozsahu a vo všetkých zúčastnených členských štátoch zaobchádza ako s národným patentom štátu, v ktorom má svoje sídlo Európska patentová organizácia v súlade s článkom 6 ods. 1 EPD.

4. Získanie práva nesmie závisieť od žiadneho zápisu do registra národných patentov.“

17 Článok 9 napadnutého nariadenia, nazvaný „Administratívne úlohy v rámci Európskej patentovej organizácie“, stanovuje:

„1. Zúčastnené členské štáty [v] zmysle článku 143 EPD zverujú EPÚ nasledujúce úlohy, ktoré má vykonávať [v] súlade s vnútornými pravidlami EPÚ:

a) spravovať žiadosti o jednotný účinok predložené majiteľmi európskych patentov;

b) zahrnúť register pre jednotnú patentovú ochranu do Európskeho patentového registra a spravovať register pre jednotnú patentovú ochranu;

c) prijímať a registrovať vyhlásenia o ponukách licencií uvedených v článku 8, ich vzatí späť a licenčných záväzkoch majiteľa [EPJÚ] vo vzťahu k medzinárodným štandardizačným orgánom;

d) uverejňovať preklady uvedené l článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1260/2012 počas prechodného obdobia stanoveného v uvedenom článku;

e) vyberať a spravovať udržiavacie poplatky za [EPJÚ] vzťahujúce sa na roky nasledujúce po roku, v ktorom je oznámenie o udelení uverejnené v Európskom patentovom vestníku; vyberať a spravovať príplatky za oneskorené platby udržiavacích poplatkov, kde takáto oneskorená platba je vykonaná v lehote do šiestich mesiacov odo dňa splatnosti, ako aj rozdeľovať časť vybraných udržiavacích poplatkov zúčastneným členským štátom;

f) spravovať systém kompenzácie na úhradu nákladov na preklady uvedený [v] článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1260/2012;

g) zabezpečiť, aby majiteľ európskeho patentu predkladal žiadosť o jednotný účinok európskeho patentu [v] jazyku konania podľa vymedzenia [v] článku 14 ods. 3 EPD najneskôr do jedného mesiaca od uverejnenia oznámenia o udelení patentu v Európskom patentovom vestníku, a

h) zabezpečiť, aby bol jednotný účinok zaznamenaný v registri pre jednotnú patentovú ochranu, ak bola predložená žiadosť o jednotný účinok a ak počas prechodného obdobia ustanoveného v článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1260/2012 bola podaná spolu s prekladmi uvedenými v uvedenom článku, a aby bol EPÚ informovaný o akýchkoľvek obmedzeniach, licenciách, prevodoch alebo zrušeniach [EPJÚ].

2. Zúčastnené členské štáty pri plnení svojich medzinárodných záväzkov, ktoré pre ne vyplývajú z EPD, zabezpečia súlad s týmto nariadením a s týmto cieľom vzájomne spolupracujú. Zúčastnené členské štáty vo svojom postavení zmluvných štátov EPD zabezpečia riadenie činností súvisiacich s úlohami uvedenými [v] odseku 1 tohto článku a dohľad nad nimi, ako aj stanovenie výšky udržiavacích poplatkov [v] súlade s článkom 12 tohto nariadenia a stanovenie podielu z rozdelenia udržiavacích poplatkov [v] súlade s článkom 13 tohto nariadenia.

S týmto cieľom zriadia užší výbor správnej rady Európskej patentovej organizácie (ďalej len ‚užší výbor‘) v zmysle článku 145 EPD.

Užší výbor pozostáva zo zástupcov zúčastnených členských štátov a zástupcu Komisie ako pozorovateľa, ako aj ich náhradníkov, ktorí ich budú zastupovať v ich neprítomnosti. Členom výboru môžu pomáhať odborníci alebo poradcovia.

Užší výbor prijíma svoje rozhodnutia s náležitým zohľadnením stanoviska Komisie a [v] súlade s pravidlami ustanovenými v článku 35 ods. 2 EPD.

3. Zúčastnené členské štáty zaručia účinnú právnu ochranu pred príslušným súdom jedného alebo viacerých zúčastnených členských štátov proti rozhodnutiam prijatým zo strany EPÚ pri vykonávaní úloh uvedených v odseku 1.“

18 Článok 18 napadnutého nariadenia stanovuje:

„1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2. Uplatňuje sa od 1. januára 2014 alebo od dátumu nadobudnutia platnosti Dohody o [JPS] podľa toho, čo nastane neskôr.

Odchylne od článku 3 ods. 1 a 2 a článku 4 ods. 1 má európsky patent, ktorého jednotný účinok je zaregistrovaný v registri pre jednotnú patentovú ochranu, jednotný účinok len v tých zúčastnených členských štátoch, v ktorých má Jednotný patentový súd výhradnú právomoc v súvislosti s [EPJÚ] k dátumu registrácie.

3. Každý zúčastnený členský štát oznámi Komisii ratifikáciu dohody [o JPS] v čase uloženia svojej ratifikačnej listiny. Komisia zverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* dátum nadobudnutia platnosti Dohody o [JPS] a zoznam členských štátov, ktoré dohodu ratifikovali k dátumu nadobudnutia jej platnosti. Komisia potom pravidelne aktualizuje zoznam zúčastnených členských štátov, ktoré ratifikovali dohodu o [JPS], a zverejňuje tento aktualizovaný zoznam v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

4. Zúčastnené členské štáty zabezpečia, aby opatrenia uvedené v článku 9 boli prijaté k dátumu uplatňovania tohto nariadenia.

5. Každý zúčastnený členský štát zabezpečí, aby opatrenia uvedené v článku 4 ods. 2 boli prijaté k dátumu uplatňovania tohto nariadenia alebo v prípade, ak ide o zúčastnený členský štát, v ktorom Jednotný patentový súd nemá k dátumu uplatňovania tohto nariadenia výhradnú právomoc v súvislosti s [EPJÚ], k dátumu, ku ktorému Jednotný patentový súd nadobudne takúto výhradnú právomoc v tomto zúčastnenom členskom štáte.

6. Jednotná patentová ochrana sa môže požadovať pre akýkoľvek európsky patent udelený v deň uplatňovania tohto nariadenia alebo po ňom.“

Konanie pred Súdnym dvorom a návrhy účastníkov konania

19 Návrhom doručeným do kancelárie Súdneho dvora 22. marca 2013 Španielske kráľovstvo podalo žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

20 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 12. septembra 2013 bol Belgickému kráľovstvu, Českej republike, Dánskemu kráľovstvu, Spolkovej republike Nemecko, Francúzskej republike, Luxemburskému veľkovojvodstvu, Maďarsku, Holandskému kráľovstvu, Švédskemu kráľovstvu,

Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska a Európskej komisii povolený vstup do konania ako vedľajší účastníci konania na podporu návrhov Parlamentu a Rady v súlade s článkom 131 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

21 Španielske kráľovstvo navrhuje, aby Súdny dvor:

— vyhlásil napadnuté nariadenie za neexistujúce z právneho hľadiska alebo subsidiárne, aby ho zrušil v celom rozsahu,

— subsidiárne zrušil:

  — článok 9 ods. 1 napadnutého nariadenia v celom rozsahu a článok 9 ods. 2 nariadenia v rozsahu uvedenom v piatom žalobnom dôvode tejto žaloby a

  — článok 18 ods. 2 napadnutého nariadenia v celom rozsahu, ako aj všetky odkazy v tomto nariadení na JPS ako na súdny systém EPJÚ a zdroj práva pre EPJÚ a

— zaviazal Parlament a Radu na náhradu trov konania.

22 Parlament a Rada, ku ktorým sa pripájajú všetci vedľajší účastníci konania, navrhujú, aby Súdny dvor:

— zamietol žalobu a

— zaviazal Španielske kráľovstvo na náhradu trov konania.

O žalobe

23 Španielske kráľovstvo na podporu svojej žaloby uvádza sedem žalobných dôvodov založených na zásahu do hodnôt právneho štátu, na neexistencii právneho základu, na zneužití právomoci, na porušení článku 291 ods. 2 ZFEÚ a subsidiárne zásad uvedených v rozsudku Meroni/Vysoký úrad (9/56, EU:C:1958:7), na porušení tých istých zásad z dôvodu delegovania určitých administratívnych úloh súvisiacich s EPJÚ na EPÚ a pokiaľ ide o šiesty a siedmy žalobný dôvod na porušení zásady autonómie a jednotného uplatňovania práva Únie.

O prvom žalobnom dôvode založenom na zásahu do hodnôt právneho štátu

Argumentácia účastníkov konania

24 Španielske kráľovstvo tvrdí, že je potrebné napadnuté nariadenie zrušiť, lebo ide o zásah do hodnôt právneho štátu uvedených v článku 2 ZEÚ. Toto nariadenie predstavuje právnu úpravu založenú na európskom patente, pričom správne konanie, ktoré predchádza vydaniu takéhoto patentu, sa vymyká akémukoľvek súdnemu preskúmaniu, ktoré by zaručovalo správne a jednotné uplatňovanie práva Únie, ako aj ochranu základných práv, čo porušuje zásadu účinnej súdnej ochrany. Španielske kráľovstvo dodáva, že nemožno pripustiť, aby boli napadnutým nariadením „zavedené“ do právneho poriadku Únie akty medzinárodného orgánu, ktorý nie je podriadený vyššie uvedeným zásadám a „začlenený“ medzinárodný systém, v ktorom nie sú rešpektované ústavné zásady zakotvené v Zmluve o FEÚ. V tejto súvislosti tento členský štát spresňuje, že na jednej strane odvolacie senáty a veľký odvolací senát EPÚ sú orgánmi zriadenými v rámci tohto úradu, ktoré nie sú vo vzťahu k tomuto úradu vôbec nezávislé. A na druhej strane ich rozhodnutia nepodliehajú nijakému súdnemu preskúmaniu, lebo Európsky patentový úrad má imunitu voči právomoci súdov a exekučnú imunitu.

25 Parlament najskôr pripomenul, že systém EPJÚ je založený na racionálnej voľbe normotvorcu Únie, ktorému prináleží široký rozsah voľnej úvahy, a uviedol, že úroveň ochrany práv jednotlivcov poskytovaná napadnutým nariadením a paralelne EPD a Jednotným patentovým súdom je zlučiteľná so zásadami právneho štátu. Správne rozhodnutia EPÚ týkajúce sa udelenia EPJÚ môžu byť predmetom správnych opravných prostriedkov pred rôznymi orgánmi v rámci tohto úradu, pričom členské štáty, ktoré sú všetky zmluvnými stranami tohto dohovoru, vyhodnotili úroveň ochrany jednotlivcov poskytovanú týmto dohovorom ako prijateľnú.

26 Rada namieta nejasnosť tohto prvého žalobného dôvodu. Táto inštitúcia sa v prvom rade domnieva, že prenesenie právomocí na medzinárodnú organizáciu je zlučiteľné s ochranou ľudských práv, ak je ochrana základných práv v rámci tejto organizácie rovnocenná. O takýto prípad ide v prejednávanej veci. Rada sa subsidiárne domnieva, že článok 9 ods. 3 napadnutého nariadenia ukladá členským štátom povinnosť zaručiť účinnú súdnu ochranu.

27 Vedľajší účastníci konania v podstate súhlasia s tvrdeniami Parlamentu a Rady. Belgické kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Francúzska republika a Švédske kráľovstvo však tvrdia, že prvý žalobný dôvod je neúčinný.

Posúdenie Súdnym dvorom

28 Je nesporné, že napadnuté nariadenie predstavuje podľa svojho článku 1 osobitnú dohodu v zmysle článku 142 EPD, nazvaného „Jednotné patenty“. Z tohto ustanovenia vyplýva, že skupina štátov, ktorá v osobitnej dohode stanovila, že európsky patent udelený pre tieto štáty má na celom ich území jednotnú povahu, môže stanoviť, že európsky patent možno udeliť iba spoločne pre všetky tieto štáty.

29 Na tento účel napadnuté nariadenie vytvára právne podmienky, ktoré umožňujú priznať na území zúčastnených členských štátov takýto charakter európskemu patentu vydanému EPÚ na základe ustanovení EPD. Odôvodnenie 7 napadnutého nariadenia v tejto súvislosti spresňuje, že jednotná ochrana, ktorá má len doplnkovú povahu, by sa mala dosiahnuť „priznaním jednotného účinku európskym patentom v období po udelení patentu na základe tohto nariadenia a vo vzťahu ku všetkým zúčastneným členským štátom“. Z definícií uvedených v článku 2 písm. b) a c) uvedeného nariadenia výslovne vyplýva, že EPJÚ je európsky patent, teda patent udelený EPÚ podľa pravidiel a postupov ustanovených v EPD, ktorý má výhody jednotného účinku v zúčastnených členských štátoch.

30 Z uvedeného vyplýva, že napadnuté nariadenie nemá za cieľ stanoviť, a to ani čiastočne, podmienky vydávania európskych patentov, ktoré nie sú upravené právom Únie, ale výlučne právom EPD, ani „nezačleňuje“ postup vydávania európskych patentov stanovený v EPD do práva Únie.

31 Naproti tomu, keďže napadnuté nariadenie je kvalifikované ako „osobitná dohoda v zmysle článku 142 EPD“, čo Španielske kráľovstvo nespochybňuje, nevyhnutne sa obmedzuje na jednej strane na určenie podmienok, za ktorých môže byť európskemu patentu udelenému EPÚ podľa pravidiel a postupov ustanovených v EPD priznaný na žiadosť jeho majiteľa jednotný účinok, a na druhej strane na definovanie tohto jednotného účinku.

32 V dôsledku toho, ako uviedol generálny advokát v bode 61 svojich návrhov, je prvý žalobný dôvod, ktorý spochybňuje zákonnosť správneho konania predchádzajúceho vydaniu európskeho patentu z hľadiska práva Únie neúčinný a treba ho teda zamietnuť.

O druhom žalobnom dôvode založenom na neexistencii právneho základu napadnutého nariadenia

Argumentácia účastníkov konania

33 Španielske kráľovstvo tvrdí, že článok 118 prvý odsek ZFEÚ nebol vhodným právnym základom na prijatie napadnutého nariadenia a že toto nariadenie treba považovať za neexistujúce z právneho hľadiska. Toto nariadenie nemá nijaký vecný obsah a jeho prijatie nebolo doplnené opatreniami, ktoré by zaručovali jednotnú ochranu práv duševného vlastníctva v Únii a toto nariadenie ani nezbližuje právne predpisy členských štátov na tento účel.

34 Uvedené nariadenie je osobitnou dohodou v zmysle článku 142 EPD, ktorá podľa svojho názvu vykonáva posilnenú spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany. Predmet a účel tohto nariadenia však nezodpovedajú právnemu základu, z ktorého vychádza.

35 Napadnuté nariadenie nevymedzuje akty, voči ktorým EPJÚ poskytuje ochranu, a nesprávne odkazuje na uplatniteľné vnútroštátne právo, lebo EPJÚ bol vytvorený v Únii a podľa Španielskeho kráľovstva členské štáty môžu vykonať svoju právomoc len v rozsahu, v akom ju nevykonala Únia. Okrem toho, pokiaľ ide o EPJÚ, toto nariadenie odkazuje na Dohodu o JPS, ktorá je dohodou podľa medzinárodného práva verejného uzavretou medzi členskými štátmi, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci, s výnimkou Poľskej republiky, a Talianskou republikou. Tento odkaz však porušuje zásadu autonómie právneho poriadku Únie. V prejednávanej veci bolo uvedené nariadenie zbavené svojho obsahu, lebo „aproximácia právnych predpisov“ bola prenesená do ustanovení Dohody o JPS.

36 Parlament a Rada tvrdia, že článok 118 ZFEÚ predstavuje vhodný právny základ na prijatie napadnutého nariadenia. Toto ustanovenie nevyžaduje úplnú harmonizáciu vnútroštátnych právnych predpisov, pokiaľ sa vytvorí titul duševného vlastníctva poskytujúci jednotnú ochranu v zúčastnených členských štátoch.

37 Uvedené nariadenie vzhľadom na svoj predmet a obsah spĺňa túto požiadavku, lebo zavádza EPJÚ, ktorý poskytuje jednotnú ochranu na území zúčastnených členských štátov, a vymedzuje vlastnosti, pôsobnosť a účinky jednotného patentu.

38 Všetci vedľajší účastníci konania, ktorí predložili pripomienky k druhému žalobnému dôvodu, súhlasia so stanoviskom Parlamentu a Rady.

Posúdenie Súdnym dvorom

39 Najskôr treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora voľba právneho základu aktu Únie musí vychádzať z objektívnych skutočností, ktoré môžu byť predmetom súdneho preskúmania a medzi ktoré patria najmä cieľ a obsah tohto aktu (rozsudky Komisia/Rada, C-377/12, EU:C:2014:1903, bod 34 a citovaná judikatúra, ako aj Spojené kráľovstvo/Rada, C-81/13, EU:C:2014:2449, bod 35).

40 Je vhodné pripomenúť, že článok 118 prvý odsek ZFEÚ oprávňuje normotvorcu Únie na stanovenie opatrení vzťahujúcich sa na vytvorenie európskych právnych titulov na zabezpečenie jednotnej ochrany práv duševného vlastníctva v celej Únii. Toto ustanovenie, ktoré bolo do Zmluvy o FEÚ vložené Lisabonskou zmluvou, odkazuje konkrétne na vytváranie alebo fungovanie vnútorného trhu, ktoré patrí do oblasti spoločných právomocí Únie v súlade s článkom 4 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok Španielsko a Taliansko/Rada, C-274/11 a C-295/11, EU:C:2013:240, body 16 až 26).

41 Pokiaľ ide o výraz „v celej Únii“ uvedený v tomto ustanovení, Súdny dvor už dospel k záveru, že keďže právomoc priznaná týmto článkom je v danom prípade vykonávaná z titulu posilnenej spolupráce, takto vytvorený európsky právny titul duševného vlastníctva a ním priznaná jednotná ochrana budú v platnosti nie v Únii ako celku, ale jedine na území zúčastnených členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok Španielsko a Taliansko/Rada, C-274/11 a C-295/11, EU:C:2013:240, body 67 a 68).

42 V dôsledku toho treba s ohľadom na cieľ a obsah napadnutého nariadenia určiť, či toto nariadenie stanovuje opatrenia zaručujúce jednotnú ochranu práv duševného vlastníctva na území zúčastnených členských štátov a v dôsledku toho či mohlo mať za platný právny základ článok 118 prvý odsek ZFEÚ uvedený v preambule uvedeného nariadenia, ako tvrdia Parlament, Rada a vedľajší účastníci konania.

43 Pokiaľ ide o cieľ napadnutého nariadenia, treba uviesť, že toto nariadenie má podľa svojho článku 1 ods. 1 za cieľ „vytvoriť jednotnú patentovú ochranu“, ktorá má byť podľa odôvodnenia 1 tohto nariadenia medzi právnymi nástrojmi, ktoré majú mať podniky k dispozícii a ktoré im umožnia prispôsobiť svoje aktivity vo výrobe a distribúcii výrobkov cez hranice štátov. Odôvodnenie 4 uvedeného nariadenia potvrdzuje tento cieľ a zdôrazňuje potrebu zlepšiť úroveň patentovej ochrany tým, že umožní podnikom získať jednotnú patentovú ochranu v zúčastnených členských štátoch a odstráni náklady a náročnosť pre podniky v celej Únii.

44 Pokiaľ ide o obsah napadnutého nariadenia, treba konštatovať, že ustanovenia tohto nariadenia vyjadrujú vo svojej definícii znakov EPJÚ vôľu normotvorcu Únie zaručiť jednotnú ochranu na území zúčastnených členských štátov.

45 Napadnuté nariadenie vo svojom článku 3 ods. 1 stanovuje, že európsky patent udelený s rovnakým súborom nárokov vo vzťahu ku všetkým zúčastneným členským štátom má výhody jednotného účinku v týchto štátoch za predpokladu, že jeho jednotný účinok bol zaregistrovaný v registri pre jednotnú patentovú ochranu. Článok 3 ods. 2 tohto nariadenia okrem toho stanovuje, že EPJÚ má jednotný charakter a poskytuje jednotnú ochranu a má rovnaký účinok vo všetkých zúčastnených členských štátoch a možno ho obmedziť, previesť alebo zrušiť, alebo môže zaniknúť len vzhľadom na všetky zúčastnené členské štáty.

46 V tejto súvislosti určenie jediného vnútroštátneho práva uplatniteľného na území všetkých zúčastnených členských štátov, ktorého hmotnoprávne ustanovenia určujú akty, proti ktorým EPJÚ poskytuje ochranu, ako aj jeho charakteristiky ako predmetu vlastníctva, umožňuje zaručiť jednotný charakter takto poskytnutej ochrany.

47 Na rozdiel od európskych patentov vydaných podľa pravidiel stanovených v EPD, ktoré zaručujú v každom zmluvnom štáte tohto dohovoru ochranu, ktorej rozsah je určený vnútroštátnym právom každého štátu, jednotnosť ochrany poskytnutej EPJÚ vyplýva z článku 5 ods. 3 a článku 7 napadnutého nariadenia, ktoré zaručujú, že označené vnútroštátne právo sa bude uplatňovať na území všetkých zúčastnených členských štátov, v ktorých má patent jednotný účinok.

48 Pokiaľ ide o tvrdenie Španielskeho kráľovstva, podľa ktorého napadnuté nariadenie nemá „vecný obsah“, treba uviesť, rovnako ako generálny advokát v bode 89 svojich návrhov, že článok 118 ZFEÚ, ktorý sa nachádza v kapitole 3 hlavy VII Zmluvy o FEÚ týkajúcej sa „aproximácie práva“ požiadavkou na ustanovenie „opatren[í] vzťahujúc[ich] sa na vytvorenie európskych právnych titulov na zabezpečenie jednotnej ochrany práv duševného vlastníctva v celej Únii“ nutne nevyžaduje, aby normotvorca Únie vykonal úplnú a vyčerpávajúcu harmonizáciu všetkých aspektov práva duševného vlastníctva.

49 Takže aj napriek tomu, že napadnuté nariadenie nevymenováva akty, proti ktorým EPJÚ poskytuje ochranu, táto ochrana ostáva jednotná, lebo nezávisle od presného rozsahu hmotnoprávnej ochrany poskytnutej EPJÚ podľa vnútroštátneho práva v súlade s článkom 7 napadnutého nariadenia sa táto ochrana bude, pokiaľ ide o tento EPJÚ, uplatňovať na území všetkých zúčastnených členských štátov, v ktorých má uvedený patent jednotný účinok.

50 Okrem toho normotvorca Únie v odôvodnení 9 napadnutého nariadenia uviedol, že rozsah a obmedzenia práva priznaného majiteľovi EPJÚ zabrániť akejkoľvek tretej strane dopustiť sa konania, voči ktorému poskytuje patent ochranu na celom území zúčastnených členských štátov, v ktorých má jednotný účinok, sa majú uplatňovať na oblasti, na ktoré sa nevzťahuje toto nariadenie alebo nariadenie č. 1260/2012.

51 Z uvedených úvah vyplýva, že jednotná patentová ochrana stanovená v napadnutom nariadení je spôsobilá zamedziť rozdielom v rozsahu patentovej ochrany v zúčastnených členských štátoch a v dôsledku toho smeruje k jednotnej ochrane v zmysle článku 118 prvého odseku ZFEÚ.

52 Z toho vyplýva, že toto ustanovenie predstavuje vhodný právny základ na prijatie tohto nariadenia.

53 Je preto potrebné zamietnuť druhý žalobný dôvod.

O treťom žalobnom dôvode založenom na zneužití právomoci

Argumentácia účastníkov konania

54 Španielske kráľovstvo tvrdí, že Parlament a Rada sa dopustili zneužitia právomoci, ktoré vyplýva z toho, že napadnuté nariadenie je „prázdnou škrupinou“, a teda nezaručuje jednotnú ochranu práv duševného vlastníctva v celej Únii. Na rozdiel od toho, čo tvrdí Parlament, o tejto otázke Súdny dvor vo svojom rozsudku Španielsko a Taliansko/Rada (C-274/11 a C-295/11, EU:C:2013:240) nerozhodol.

55 Parlament a Rada, podporovaní všetkými vedľajšími účastníkmi konania, navrhujú tretí žalobný dôvod zamietnuť. Parlament poukazuje na to, že Súdny dvor vo svojom rozsudku Španielsko a Taliansko/Rada (C-274/11 a C-295/11, EU:C:2013:240) zamietol argumentáciu Španielskeho kráľovstva a Talianskej republiky o zneužití právomoci. Rada dodáva, že napadnuté nariadenie a vytvorenie EPJÚ prispievajú k dosiahnutiu cieľov Únie, lebo majiteľ európskeho patentu, ktorý chce získať ochranu vo všetkých 25 členských štátoch zúčastnených na posilnenej spolupráci, by si bez jednotného účinku EPJÚ musel dať validovať tento patent v každom z týchto členských štátov, pričom uvedený patent by musel byť potvrdený a v prípade sporu obhajovaný zvlášť v každom z 25 členských štátov.

Posúdenie Súdnym dvorom

56 Podľa ustálenej judikatúry je akt postihnutý vadami vyplývajúcimi zo zneužitia právomoci iba vtedy, ak z objektívnych, relevantných a zhodujúcich sa dôkazov vyplýva, že bol prijatý s iným výlučným alebo prinajmenšom rozhodujúcim cieľom, ako sú ciele, na ktorých dosiahnutie bola priznaná predmetná právomoc, alebo na vyhnutie sa postupu osobitne stanovenému Zmluvou o FEÚ na riešenie okolností daného prípadu (rozsudky Fedesa a i., C-331/88, EU:C:1990:391, bod 24, ako aj Španielsko a Taliansko/Rada, C-274/11 a C-295/11, EU:C:2013:240, bod 33, ako aj citovaná judikatúra).

57 V prejednávanej veci Španielske kráľovstvo nepreukázalo, že napadnuté nariadenie bolo prijaté s iným výlučným alebo prinajmenšom rozhodujúcim cieľom, ako sú ciele, na dosiahnutie ktorých bola v článku 1 ods. 1 tohto nariadenia priznaná predmetná právomoc, alebo na vyhnutie sa postupu osobitne stanovenému Zmluvou o FEÚ na riešenie okolností daného prípadu.

58 V rámci svojho žalobného dôvodu založeného na zneužití právomoci sa Španielske kráľovstvo vlastne obmedzuje len na zopakovanie svojej argumentácie, podľa ktorej napadnuté nariadenie nestanovuje žiaden právny režim, ktorý by mohol zabezpečiť jednotnú ochranu práv duševného vlastníctva v celej Únii. Táto argumentácia však už bola zamietnutá v rámci druhého žalobného dôvodu.

59 Z toho vyplýva, že ani tretí žalobný dôvod nie je dôvodný a treba ho preto zamietnuť.

O štvrtom a piatom žalobnom dôvode založených na porušení článku 291 ods. 2 ZFEÚ a zásad uvedených v rozsudku Meroni/Vysoký úrad (9/56, EU:C:1958:7)

Argumentácia účastníkov konania

60 Štvrtým žalobným dôvodom Španielske kráľovstvo spochybňuje priznanie právomoci stanoviť výšku udržiavacích poplatkov a podiel z ich rozdelenia v článku 9 ods. 2 napadnutého nariadenia zúčastneným členským štátom konajúcim v rámci užšieho výboru správnej rady Európskej patentovej organizácie. Priznanie takejto výkonnej právomoci zúčastneným členským štátom predstavuje porušenie článku 291 ZFEÚ a zásad uvedených v rozsudku Meroni/Vysoký úrad (9/56, EU:C:1958:7).

61 Španielske kráľovstvo v prvom rade tvrdí, že článok 291 ZFEÚ neumožňuje normotvorcovi delegovať na členské štáty uvedenú právomoc. Odsek 1 tohto článku sa neuplatňuje a jeho odsek 2 stanovuje, že ak sú potrebné jednotné podmienky na vykonávanie právne záväzných aktov Únie, tieto akty zveria vykonávacie právomoci Komisii alebo Rade. S ohľadom na znenie článku 9 ods. 2 napadnutého nariadenia je táto podmienka uplatnenia tohto odseku 2 v prejednávanej veci zjavne splnená.

62 Subsidiárne, ak Súdny dvor dospeje k záveru, že článok 291 ods. 2 ZFEÚ nebol porušený, Španielske kráľovstvo tvrdí, že predmetné delegovanie právomocí nespĺňa podmienky stanovené v rozsudku Meroni/Vysoký úrad (9/56, EU:C:1958:7), ktorý bol potvrdený rozsudkami Romano (98/80, EU:C:1981:104), Tralli/ECB (C-301/02 P, EU:C:2005:306), ako aj Spojené kráľovstvo/Parlament a Rada (C-270/12, EU:C:2014:18).

63 V rámci piateho žalobného dôvodu Španielske kráľovstvo tvrdí, že článok 9 ods. 1 napadnutého nariadenia, ktorý deleguje určité administratívne úlohy na EPÚ, porušuje zásady uvedené v rozsudku Meroni/Vysoký úrad (9/56, EU:C:1958:7). Na rozdiel od toho, čo tvrdia viacerí vedľajší účastníci konania, nejde o právomoci vlastné členským štátom, ale o právomoci Únie. Tento členský štát tvrdí, že hoci toto delegovanie možno odôvodniť skúsenosťami EPÚ v danej oblasti, takéto delegovanie sa nemôže týkať právomocí, ktoré zahŕňajú širokú mieru voľnej úvahy. Systém kompenzácie na úhradu nákladov na preklady uvedený v článku 5 nariadenia č. 1260/2012, ktorý je stanovený v článku 9 ods. 1 písm. f) napadnutého nariadenia, zahŕňa širokú mieru voľnej úvahy. Okrem toho EPÚ má imunitu voči právomoci súdov a exekučnú imunitu a v dôsledku toho jeho akty nepodliehajú súdnemu preskúmaniu.

64 V odpovedi na štvrtý žalobný dôvod Parlament uvádza, že priznanie určitých právomocí agentúram bolo vždy výnimkou z pravidiel Zmluvy týkajúcich sa uplatňovania práva Únie, ktorá je za istých okolností z právneho hľadiska prijateľná. Ďalej si kladie otázku relevantnosti rozsudku Meroni/Vysoký úrad (9/56, EU:C:1958:7) v prípade priznania právomocí takému medzinárodnému orgánu, akým je užší výbor správnej rady Európskej patentovej organizácie.

65 Rada sa domnieva, že pokiaľ inštitúcie Únie prijmú v súlade s článkom 291 ods. 1 ZFEÚ právne záväzné akty, zodpovednosť za prijatie príslušných vykonávacích opatrení prislúcha členským štátom. Komisia, prípadne Rada, prijme vykonávacie opatrenia v súlade s článkom 291 ods. 2 ZFEÚ len za predpokladu, že uplatnenie uvedených aktov si vyžaduje jednotné podmienky. Španielske kráľovstvo

z tohto hľadiska nepreukázalo, prečo by udržiavacie poplatky a podiel z ich rozdelenia mali byť stanovené jednotne na úrovni Únie. Z toho vyplýva, že rozsudok Meroni/Vysoký úrad (9/56, EU:C:1958:7) nie je v prejednávanej veci relevantný.

66 Parlament a Rada sa v každom prípade domnievajú, že podmienky stanovené v rozsudku Meroni/Vysoký úrad (9/56, EU:C:1958:7) sú splnené.

67 V odpovedi na piaty žalobný dôvod Parlament a Rada tvrdia, že judikatúra vyplývajúca z rozsudku Meroni/Vysoký úrad (9/56, EU:C:1958:7) sa z dôvodov vysvetlených v ich odpovedi na štvrtý žalobný dôvod neuplatňuje. Tieto inštitúcie dodávajú, že na úlohu uvedenú v článku 9 ods. 1 písm. f) napadnutého nariadenia sa na rozdiel od ostatných úloh uvedených v článku 9 ods. 1 tohto nariadenia uplatňujú kritériá stanovené nepriamo, odkazom na článok 5 nariadenia č. 1260/2012. Na rozdiel od toho, čo tvrdí Španielske kráľovstvo, EPÚ nemá úplnú voľnosť, pokiaľ ide o plnenie uvedenej úlohy. Konkrétne posúdenie, ktoré má vykonať EPÚ, má skôr administratívnu alebo technickú povahu než politickú. Parlament tiež pripomína, že zástupca Komisie zasadá v užšom výbore správnej rady Európskej patentovej organizácie ako pozorovateľ. Pokiaľ ide o údajnú neexistenciu súdneho preskúmania, Parlament a Rada odkazujú na tvrdenia, ktoré už v tejto súvislosti uviedli.

68 Vedľajší účastníci konania súhlasia s tvrdeniami Parlamentu a Rady.

Posúdenie Súdnym dvorom

69 Prvé tvrdenie uvedené na podporu štvrtého odvolacieho dôvodu sa týka porušenia článku 291 ods. 2 ZFEÚ. Druhé tvrdenie uvedené na podporu tohto žalobného dôvodu, ako aj na podporu piateho žalobného dôvodu sa týka porušenia zásad uvedených v rozsudku Meroni/Vysoký úrad (9/56, EU:C:1958:7).

70 Pokiaľ ide, po prvé, o tvrdenie založené na porušení článku 291 ods. 2 ZFEÚ, platí, ako bolo pripomenuté v bode 28 tohto rozsudku, že napadnuté nariadenie predstavuje osobitnú dohodu v zmysle článku 142 EPD, a na takúto dohodu sa uplatňujú ustanovenia deviatej časti tohto dohovoru týkajúce sa osobitných dohôd, ktorá obsahuje články 142 až 149 tohto dohovoru.

71 Podľa článkov 143 a 145 EPD skupina zmluvných štátov môže na základe ustanovení deviatej časti EPD poveriť EPÚ úlohami a zriadiť užší výbor správnej rady Európskej patentovej organizácie, ako pripomína odôvodnenie 16 napadnutého nariadenia. Okrem toho článok 146 EPD stanovuje, že ak skupina zmluvných štátov uloží Európskemu patentovému úradu ďalšie úlohy podľa článku 143, znáša táto skupina náklady, ktoré úradu vznikli pri ich vykonávaní.

72 Na účely vykonania uvedených ustanovení článok 9 napadnutého nariadenia vo svojom odseku 1 stanovuje, že zúčastnené členské štáty zverujú EPÚ úlohy, ktoré sú v ňom vymenované, a vo svojom odseku 2, že zúčastnené členské štáty vo svojom postavení zmluvných štátov EPD zabezpečia riadenie činností a dohľad nad nimi, ako aj stanovenie výšky udržiavacích poplatkov a podielu z ich rozdelenia v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia. Odôvodnenie 20 uvedeného nariadenia v tejto súvislosti spresňuje, že primeraná úroveň a rozdelenie udržiavacích poplatkov majú zaručiť, že vo vzťahu k jednotnej patentovej ochrane všetky náklady na úlohy zverené EPÚ sú v plnej miere hradené zo zdrojov vytvorených EPJÚ.

73 Z uvedených úvah vyplýva, že výška udržiavacích poplatkov uvedených v článku 9 ods. 2 napadnutého nariadenia musí nevyhnutne pokrývať náklady EPÚ na vykonanie dodatočných úloh, ktoré mu budú zverené v článku 143 EPD zúčastnenými členskými štátmi.

74 Tieto úlohy sú však neoddeliteľne spojené s vykonaním jednotnej patentovej ochrany vytvorenej napadnutým nariadením.

75 Preto treba dospieť k záveru, že na rozdiel od toho, čo tvrdia niektorí vedľajší účastníci konania, určenie úrovne udržiavacích poplatkov a spôsob ich rozdelenia, ktoré sú uvedené v článku 9 ods. 2 napadnutého nariadenia, predstavuje vykonanie právne záväzného aktu Únie zmysle článku 291 ods. 1 ZFEÚ.

76 Podľa tohto naposledy uvedeného ustanovenia práve členské štáty prijmú všetky opatrenia vnútroštátneho práva potrebné na vykonanie právne záväzných aktov Únie.

77 Podľa článku 291 ods. 2 ZFEÚ tieto akty prenesú vykonávacie právomoci na Komisiu alebo v osobitných, náležite odôvodnených prípadoch a v prípadoch uvedených v článkoch 24 ZEÚ a 26 ZEÚ na Radu, len ak sú potrebné jednotné podmienky na vykonávanie právne záväzných aktov Únie.

78 Španielske kráľovstvo však v rámci štvrtého žalobného dôvodu neuvádza, prečo sú takéto jednotné podmienky nevyhnutné na účely vykonania článku 9 ods. 2 napadnutého nariadenia.

79 Tento členský štát len tvrdí, že potreba takýchto podmienok vyplýva z ustanovení tohto nariadenia a určenia jednotných udržiavacích poplatkov pre EPJÚ a nie pre každý členský štát.

80 S takýmto tvrdením však nemožno súhlasiť.

81 Článok 9 ods. 1 písm. e) napadnutého nariadenia síce stanovuje, že zúčastnené členské štáty zveria EPÚ úlohu „vyberať a spravovať udržiavacie poplatky za [EPJÚ]“, no zo žiadneho ustanovenia tohto nariadenia nevyplýva, že výška týchto udržiavacích poplatkov musí byť pre všetky zúčastnené členské štáty jednotná.

82 Navyše z kvalifikácie napadnutého nariadenia ako osobitnej dohody v zmysle článku 142 EPD a zo skutočnosti, ktorú Španielske kráľovstvo tiež nespochybnilo, že stanovenie udržiavacích poplatkov a podiel z ich rozdelenia prináleží užšiemu výboru správnej rady Európskej patentovej organizácie, vyplýva, že potrebné opatrenia na účely vykonania článku 9 ods. 2 napadnutého nariadenia musia prijať zúčastnené členské štáty a nie Komisia alebo Rada, lebo Únia, na rozdiel od členských štátov, nie je stranou EPD.

83 Z toho vyplýva, že Španielske kráľovstvo nesprávne tvrdí, že došlo k porušeniu článku 291 ods. 2 ZFEÚ.

84 Po druhé treba preskúmať tvrdenie založené na porušení zásad stanovených v rozsudku Meroni/Vysoký úrad (9/56, EU:C:1958:7), uvedenom na podporu štvrtého a piateho žalobného dôvodu. V rámci tejto judikatúry Súdny dvor najmä rozhodol, že delegovanie diskrečnej právomoci zahŕňajúcej široký priestor na posúdenie, ktorej použitie môže vyjadrovať skutočnú hospodársku politiku, inštitúciou Únie na súkromný subjekt je nezlučiteľné s požiadavkami Zmluvy o FEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky Meroni/Vysoký úrad, 9/56, EU:C:1958:7, s. 43, 44 a 47, ako aj Spojené kráľovstvo/Parlament a Rada, C-270/12, EU:C:2014:18, body 41 a 42).

85 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že Únia, na rozdiel od členských štátov, nie je stranou EPD. Normotvorca Únie však mohol v uvedenom článku 9 ods. 2 napadnutého nariadenia stanoviť, že zúčastnené členské štáty môžu ako zmluvné štáty EPD dohliadať na stanovenie udržiavacích poplatkov a podielu z ich rozdelenia.

86 Pokiaľ ide o článok 9 ods. 1 napadnutého nariadenia zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že len zúčastnené členské štáty zverujú v zmysle článku 143 EPD EPÚ úlohy vymenované v uvedenom ustanovení.

87 Preto na rozdiel od toho, čo tvrdí Španielske kráľovstvo, normotvorca Únie nezveril zúčastneným členským štátom alebo EPÚ vlastné vykonávacie právomoci, ktoré mu prináležia podľa práva Únie, takže zásady odvodené v rozsudku Meroni/Vysoký úrad (9/56, EU:C:1958:7) sa neuplatňujú.

88 Z toho vyplýva, že je potrebné zamietnuť štvrtý a piaty žalobný dôvod.

O šiestom a siedmom žalobnom dôvode založených na porušení autonómie a jednoty práva Únie

Argumentácia účastníkov konania

89 Šiestym žalobným dôvodom Španielske kráľovstvo tvrdí, že na zachovanie autonómie právneho poriadku Únie je potrebné, aby právomoci Únie a jej inštitúcií neboli skreslené nijakou medzinárodnou zmluvou. V prejednávanej veci však o takýto prípad nejde.

90 V prvej časti šiesteho žalobného dôvodu Španielske kráľovstvo tvrdí, že neexistuje zásadný rozdiel medzi Dohodou o JPS a návrhom dohody zriaďujúcej súd príslušný na rozhodovanie v sporoch v oblasti európskeho patentu a patentu Spoločenstva, ktorú Súdny dvor vyhlásil za nezlučiteľnú s ustanoveniami Zmluvy o EÚ a Zmluvy o FEÚ (stanovisko 1/09, EU:C:2011:123). Jednotný patentový súd na jednej strane nie je súčasťou inštitucionálneho a súdneho systému Únie. Na druhej strane v Dohode o JPS nie sú stanovené záruky dodržiavania práva Únie. Priama, jednotlivá a kolektívna pripísateľnosť zmluvným členským štátom, a to aj na účely článkov 258 ZFEÚ, 259 ZFEÚ a 260 ZFEÚ, ktorá je upravená v článku 23 Dohody o JPS, nie je v tomto smere postačujúca ani za predpokladu, že by bola zlučiteľná so Zmluvami.

91 V druhej časti šiesteho žalobného dôvodu Španielske kráľovstvo tvrdí, že členské štáty tým, že pristúpili k Dohode o JPS vykonávajú právomoc, ktorá v súčasnosti prináleží Únii, a to v rozpore so zásadami lojálnej spolupráce a autonómie práva Únie. Od nadobudnutia účinnosti Lisabonskej zmluvy má Únia výlučnú právomoc uzatvárať medzinárodné zmluvy, lebo sa to môže dotýkať spoločných pravidiel alebo zmeniť ich dosah. Dohoda o JPS sa dotýka nariadenia č. 1215/2012 a dohovoru o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach podpísaného v Lugane 30. októbra 2007 (Ú. v. EÚ L 339, s. 3), a mení ich dosah.

92 Nakoniec, pokiaľ ide o tretiu časť šiesteho žalobného dôvodu, Španielske kráľovstvo tvrdí, že z článku 18 ods. 2 prvého pododseku napadnutého nariadenia vyplýva, že jeho uplatnenie plne závisí od nadobudnutia účinnosti Dohody o JPS. Článok 89 tejto dohody podmieňuje jej účinnosť uložením trinástej listiny o ratifikácii alebo pristúpení vrátane listín troch členských štátov, na ktorých území mal v roku predchádzajúcom roku, v ktorom sa dohoda podpísala, účinky najvyšší počet európskych patentov. Z toho vyplýva, že účinnosť právomoci, ktorú Únia vykonáva prostredníctvom napadnutého nariadenia, závisí od vôle členských štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o JPS.

93 Siedmym žalobným dôvodom Španielske kráľovstvo tvrdí, že článok 18 ods. 2 druhý pododsek napadnutého nariadenia priznáva členským štátom možnosť jednostranne rozhodnúť o tom, či sa na ne bude nariadenie vzťahovať. Keby sa teda členský štát rozhodol, že neratifikuje dohodu o JPS, napadnuté nariadenie by sa naň neuplatnilo a JPS by na jeho území nezískal výhradnú právomoc na rozhodovanie o EPJÚ, takže EPJÚ by v súvislosti s uvedeným členským štátom nemali jednotný účinok. Z toho vyplýva porušenie zásady autonómie a jednotného uplatňovania práva Únie.

94 Parlament na úvod poukazuje na to, že vzťah medzi napadnutým nariadením a dohodou o JPS je základnou podmienkou fungovania EPJÚ a neporušuje právo Únie. Dohoda o JPS spĺňa dve základné podmienky požadované na účely dodržiavania autonómie právneho poriadku Únie, keďže na jednej strane povaha právomocí Únie a jej inštitúcií sa nemení, a na druhej strane táto dohoda neukladá Únii a jej inštitúciám, aby pri výkone svojich vnútorných právomocí vykladali právne ustanovenia Únie uvedené v tejto dohode určitým konkrétnym spôsobom.

95 Zriadením jednotného patentového súdu okrem toho nie je narušená nijaká právomoc Únie. V prvom rade právomoc na zriadenie spoločného súdu v oblasti patentov a na vymedzenie rozsahu jeho právomocí vždy prináležala členským štátom a nebola zverená výlučne Únii. Napadnuté nariadenie

ďalej od členských štátov výslovne požaduje, aby JPS priznali výlučnú právomoc. Toto nariadenie, ktoré vychádza z článku 118 prvého odseku ZFEÚ, členským štátom výslovne umožňuje prijímať v patentovej oblasti ustanovenia stanovujúce výnimky z nariadenia č. 1215/2012. Okrem toho normotvorca Únie požaduje, aby bolo nadobudnutie účinnosti Dohody o JPS podmienené potrebnými zmenami, ktoré vykoná v tomto poslednom uvedenom nariadení, pokiaľ ide o vzťah medzi týmto nariadením a uvedenou dohodou. Viaceré ustanovenia Zmluvy o FEÚ napokon podmieňujú nadobudnutie účinnosti sekundárneho právneho aktu Únie jeho schválením členskými štátmi.

96 Parlament sa domnieva, že pokiaľ by členský štát odmietol ratifikovať dohodu o JPS, čo by skutočne malo za následok neuplatnenie napadnutého nariadenia na jeho území, predstavovalo by to porušenie článku 4 ods. 3 ZEÚ. Domnieva sa, že aj keby existovalo riziko v súvislosti s jednotným uplatňovaním napadnutého nariadenia, také riziko by bolo opodstatnené vzhľadom na nevyhnutnosť zaručiť účinnú súdnu ochranu a dodržiavať zásadu právnej istoty.

97 Rada tvrdí, že politická voľba normotvorcu Únie spočívala v naviazaní EPJÚ na fungovanie samostatného súdneho orgánu, a to jednotný patentový súd, ktorý zaručuje ustálenosť judikatúry a právnu istotu. Vytvoreniu vzťahu medzi EPJÚ a jednotným patentovým súdom, ktorý je objasnený v odôvodneniach 24 a 25 napadnutého nariadenia, nebráni nijaká právna prekážka. V legislatívnej praxi napokon existuje viacero príkladov situácií, v ktorých je uplatniteľnosť aktu Únie podmienená udalosťou mimo pôsobnosť tohto aktu. Pokiaľ ide o otázku počtu ratifikácií potrebných na to, aby Dohoda o JPS nadobudla účinnosť, stanovenie počtu trinásť ratifikácií je výsledkom vôle členských štátov zaručiť, že EPJÚ a jednotný patentový súd budú rýchlo vytvorené.

98 Rada okrem toho pripomína, že článok 18 ods. 2 napadnutého nariadenia upravuje len jednu výnimku z ustanovení článku 3 ods. 1 a 2 a článku 4 ods. 1 tohto nariadenia, aby bol jednotný účinok európskeho patentu obmedzený na členské štáty, ktoré ratifikovali Dohodu o JPS, a ostatné ustanovenia uvedeného nariadenia sa vzťahovali na všetky zúčastnené členské štáty. Vzhľadom na dôležitosť vzťahu medzi napadnutým nariadením a Dohodou o JPS sa vychádzalo z toho, že ide o dodatočnú záruku optimálneho fungovania tohto vzťahu.

99 Vedľajší účastníci konania, ktorí predložili svoje pripomienky k šiestemu a siedmemu žalobnému dôvodu, súhlasia so stanoviskom Parlamentu a Rady.

Posúdenie Súdnym dvorom

100 Na úvod treba uviesť, že prvé dva časti šiesteho žalobného dôvodu majú za cieľ preukázať na jednej strane, že ustanovenia Dohody o JPS nie sú zlučiteľné s právom Únie, a na druhej strane, že zúčastnené členské štáty nemôžu ratifikovať Dohodu o JPS bez porušenia svojich povinností vyplývajúcich z práva Únie.

101 Treba však pripomenúť, že v rámci žaloby podanej na základe článku 263 ZFEÚ Súdny dvor nemá právomoc rozhodovať o zákonnosti medzinárodných zmlúv uzatvorených členskými štátmi.

102 V rámci takejto žaloby nemá súd Únie právomoc rozhodovať ani o zákonnosti aktu prijatého vnútroštátnym orgánom (pozri v tomto zmysle rozsudok Liivimaa Lihaveis, C-562/12, EU:C:2014:2229, bod 48 a citovanú judikatúru).

103 Z toho vyplýva, že prvé dve časti šiesteho žalobného dôvodu treba zamietnuť ako neprípustné.

104 Pokiaľ ide o tretiu časť uvedeného žalobného dôvodu, treba uviesť, že článok 18 ods. 2 prvý pododsek napadnutého nariadenia stanovuje, že toto nariadenie sa uplatňuje „od 1. januára 2014 alebo od dátumu nadobudnutia platnosti Dohody o [JPS] podľa toho, čo nastane neskôr“.

105 Podľa judikatúry Súdneho dvora priame uplatnenie nariadenia stanovené v článku 288 druhom odseku ZFEÚ vyžaduje, aby sa jeho nadobudnutie účinnosti a jeho uplatnenie v prospech alebo neprospech právnych subjektov uskutočnilo bez akéhokoľvek vnútroštátneho vykonávacieho opatrenia, pokiaľ predmetné nariadenie nestanovuje členským štátom povinnosť, aby prijali zákony, iné právne predpisy a správne a finančné opatrenia nevyhnutné na to, aby mohli byť ustanovenia uvedeného nariadenia účinne uplatňované (pozri rozsudky Bussone, 31/78, EU:C:1978:217, bod 32, ako aj ANAFE, C-606/10, EU:C:2012:348, bod 72 a citovanú judikatúru).

106 O takýto prípad ide v prejednávanej veci, lebo normotvorca Únie nechal na členských štátoch, aby na účely uplatnenia ustanovení napadnutého nariadenia jednak prijali viacero opatrení v právnom rámci vymedzenom EPD a jednak vytvorili jednotný patentový súd, ktorý, ako je uvedené v odôvodneniach 24 a 25 uvedeného nariadenia, je nevyhnutný na zabezpečenie správneho fungovania tohto patentu, konzistentnosti judikatúry a tým aj právnej istoty a nákladovej efektívnosti pre majiteľov patentu.

107 Tvrdenie Španielskeho kráľovstva uvedené v rámci siedmeho žalobného dôvodu, podľa ktorého článok 18 ods. 2 druhý pododsek napadnutého nariadenia priznáva členským štátom možnosť jednostranne rozhodnúť o tom, či sa na ne bude nariadenie vzťahovať, je založené na nesprávnom predpoklade, lebo toto ustanovenie stanovuje výnimku len z článku 3 ods. 1 a 2 a článku 4 ods. 1 napadnutého nariadenia, pričom všetky ostatné ustanovenia uvedeného nariadenia sú vylúčené. Takáto čiastočná a dočasná výnimka je navyše odôvodnená dôvodmi pripomenutými v bode 106 tohto rozsudku.

108 Z uvedených úvah vyplýva, že šiesty a siedmy žalobný dôvod treba zamietnuť.

109 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba zamietnuť žalobu v celom rozsahu, ako aj návrh na čiastočné zrušenie napadnutého nariadenia podaný subsidiárne Španielskym kráľovstvom.

O trovách

110 Podľa článku 138 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Parlament a Rada navrhli zaviazať Španielske kráľovstvo na náhradu trov konania a Španielske kráľovstvo nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené rozhodnúť, že tento členský štát znáša okrem svojich vlastných trov konania aj trovy konania, ktoré vznikli Parlamentu a Rade.

111 Okrem toho podľa článku 140 ods. 1 rokovacieho poriadku členské štáty a inštitúcie, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Žaloba sa zamieta.**

2. **Španielske kráľovstvo znáša okrem svojich vlastných trov konania trovy konania, ktoré vznikli Európskemu parlamentu a Rade Európskej únie.**

3. **Belgické kráľovstvo, Česká republika, Dánske kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Francúzska republika, Luxemburské veľkovojvodstvo, Maďarsko, Holandské kráľovstvo, Švédske kráľovstvo, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a Európska komisia znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy